

Készítsünk rongyokból csodát!

Látogatás Szilárdi Edina selyemfestő és textilszobrász műhelyében

*Mottó: „A művészet a nyelvet
nem használja, hanem érti...”
(Szilárdi Edina honlapja)*

A Rákos-patak mentén, a Budapest-Hatvan vasútvonal mellett, Gödöllő várostól 9 km-re, a Gödöllői-dombság kapujában, nagyon szép természeti környezetben található Isaszeg. Kiemelkedő eseménye a település történetének az 1848/49-es szabadságharc legfényesebb magyar győzelme. Az isaszegi csata évfordulóján a többnapos Történelmi Napok elnevezésű rendezvénysorozattal emlékeznek meg a helybeliek minden évben az itt folyó harcokról. Izgalmas csatajelenetek, harci bemutatók, huszárok várják ezekben a napokban az idelátogatókat.

„Az emberi képességek tartománya között a művészi teljesítmény szempontjából meghatározó kategória: a kreativitás. A kreativitás a szokásostól eltérő gondolkodáson alapszik, amely az önálló világlátást és a szokatlan megoldásokat, tehát az eredetiséget biztosítja. A kreativitás az alapja a különleges egyéniségek legfontosabb képességének, az 'új világ' teremtésnek, vagyis

hogyan sajátos, egyéni, csak rájuk jellemző műveket alkotnak, és ez által új utakat képesek nyitni a többi ember számára.” (Czeizel Endre)

Tapasztalhatjuk, hogy korunkban rengeteg kreatív műhely nyílt, és rengeteg dekorációs technika közül válogathatunk. Meg kell valanom (Czeizel professzor úr ide vagy oda), legalábbis ez idáig, kicsit szkeptikusan – meglehetősen idegenkedve – viszonyultam a mostanság oly divatos, agyonkoptatott kifejezéshez: kreativitás. Még inkább az e fogalom körül mozgó, eredendő kézművességet inkább irányító ilyen-olyan („kreatív kuckó”, „kreatív ötletház”, „varázsműhely” stb.) hobby műfajt űző műhelyektől, boltoktól, kézműves portáloktól, de az újrahasznosítás körüli mizériát is inkább múlandó divatörületnek tekintettem. Hogy milyen esemény váltotta ki belőlem a nagy fordulatot? Bár az isaszegi történelmi rendezvénysorozaton még soha nem vettem részt, ám egy s más meglepetésben volt már a kisvárosi miliőben részem. Nem gondoltam volna, hogy azon a szép napon itt, igazi csodára, a művészet egy különleges ágára, az emberi leleményesség kiapad-

hatatlan forrására bukkanok! Az újonnan felfedezett textilművészeti alkotóműhelyben olyan újdonság várt rám, amire egyáltalán nem számítottam. Az „elitelt fogalom” egy új perspektívából szemlélve új köntösbe öltözött. Immár előttem igaz fényben tündökölt. Mára elmondhatom: Isaszegen teremnek a legkreatívabb művészek!

*„Egy porcelánbaba ül a polcon
Tekintete oly messzi réved,
Az ablak melyen kitekint
Túl kicsi a világhoz képest
S ő joggal hiszi, ez az élet.
(...) Majd lassan telnek az évek,
Meváltozik az idilli környezet,
Padlásról pincébe kerül,
Ruhája színe halvány,
S porcelánja is itt-ott megrepedt.
(...) Arcán még mindig ott a
kedvesség*

*A naivitás is ugyanaz maradt,
Bár nem énekel neki madár,
Nem hajlongnak előtte fák,
De sok száz új barát az, kikre
ráakadt.” –
(Kádár Kata: A porcelánbaba)*

„Újítónak vallom magam, aki más szemlélettel mutatja meg az

Szilárdi Edina alkot

Élet szépségét vagy sötétségét. A XXI. század megérett arra, hogy ne a szériagyártást preferálja, hanem az emberi kreativitásban, az egyediség megtalálásában adja tovább az értékeit, ami természetesen az egyénhez szól.”(...) Minden egyes művemben benne van az érzékenység, a gondolatiság a finomság és a színek..., az Élet játéka, hol a sötétsége, hol pedig a Fénye... Arra törekszem, hogy ezek az alkotások minden megszokott és általános dologtól térjenek el, mégis egy egységet, energiát, a Lélek áramlását és működését közvetítsék...” – Szilárdi Edina textilszobrász, selymfestő gondolait idézem.

Véletlenek nincsenek, mondják. A sors pedig mindig lehetőséget ad arra, hogy újabb lépéseket tegyünk a tökéletes felé... Találkozásom Szilárdi Edina művészetével nem egyszerű történet. Miközben meghívására a műhelyében alkotásai megszületésének meséjét, élettörténetének elbeszélését hallgattam, és egyik csodálkozásból, a másikba estem, valami más is kikerekedett előttem. Egy rendkívüli ars poëtika és egy megszívlelendő életfilozófia. A vendégeskedésben a szépségre, a lelkében szunnyadó díszítő ösztön megnyilvánulásaira, a fogékonyságra, az érzékenységre számítottam, mégis várakozás felüli volt az, ami ezután ért.

Nonfiguratív látomások

Az alkotótér szellemiségében inkább volt az új kor útvesztőiben „aranyiránytű”, mintsem a sok közül egy újabb kreatív műhely. Belépve a műtermébe még a lélegzetem is elállt. A Velencei Karneválra érkeztem talán? Úgy éreztem magam itt, mintha egy elvarázsolt helyre kerültem volna. A polcokon, tárlókban valami megfoghatatlan misztériummal átítatott légkörben zsolnai mázas hatással, vagy a selyem suhogásának finom eleganciájával nonfiguratív látomások, pasztell, színátmenetes reliefek, egyedien megkomponált domborművek, vagy éppenséggel antik szoboralakok, angyalok, „fényes arcú babák” néztek velem szembe – gyönyörű jelmezekbe öltöztetve. A bronz-, vagy bőrhatású művek felületén villantak a bordók, a vörösek, az ibolyakékek, a színek fenséges kontrasztban izzottak a leheletnyi csillámpor alatt... Alig-alig eszméltem. Jól látom? E darabok mind (másnak már értéktelen, kidobott) textiliákból építkező alkotások? Abban a színes rétegben mintha a nagymamám csipkéje kelt volna új életre? A „gyöngyös koszorú”, a „bíbor”, a „bársony”, az arany és az ezüst fénye: a pazarság ebben az átalakult létezésben egészen új

értelmet nyert. A részletgazdagság fogta meg a tekintetet. Szobrok is meg nem is, képek is meg nem is, soha nem tapintott anyagszerkezet és textúrák, mégis az arányok, a formaszépség, az aranymetszés szabálya Edina mindegyik művében különös hangsúlyt kaptak.

„A textilművészet abban a szerencsés helyzetben van, hogy sajátja a két-, illetve a három dimenzió is, ugyanakkor éppen háromdimenziós megnyilvánulási formáit napjainkban nagyon kevesen ismerik.” (Balogh Wanda, MOME)

Textilszobrászat

A textilszobrászat története visszavezethető a különböző ruházatok keményítése mellett, a textilek ruha-, és lakásdíszként történő felhasználásához. A kreatív díszítés egyik módja a kikeményített textilek alkalmazása. A kreatív technikákban mai napig használják ezeket az eljárásokat kisebb dísz tárgyak szilárddá tételére, például ruhadíszek, textilvirágok, csipketojás, csipketál, textil karácsonyfadíszek. (...) A textilszobrászat Josefina de Roode holland művész által kifejlesztett technikával újult meg. Az új textilszobrászati technika új lehetőséget adott a képzőművészek kezébe.

Karmazsin rózsza

Szilárdi Edina különleges, egyedi alkotásai megvalósításánál a – hazánkban még ritkaságszámban menő, kevésbé ismert – Hollandiából származó technikát alkalmazza: „Négy éve kezdtem ezzel a technikával foglalkozni, amit azóta is tanítok a Textilművészeti Műhelyben. Ezzel a technikával készíthetünk szobrokat, domborműveket, képeket, babákat, a megunt holmikát alakíthatjuk át teljesen új formába, üvegből, fadobozból műalkotásokat hozhatunk létre, ékszereket és még sorolhatnám, mi mindent tudunk alkotni. Az ország több pontjáról jönnek el hozzám művészek és amatőrök is egyaránt és tapasztalják meg, mi mindent tudunk létrehozni, alkotássá tenni, akár egy megunt régi pólónkból, vagy a nagymamánktól megörökölt csipketerítőből, amit már csak emlékként őrzünk... Ezekből és sok minden más anyag felhasználásával egy bizonyos textilkeményítő és ragasztóanyag segítségével készítjük az alkotásokat.”

Műhely és klub

Önálló alkotótevékenységével összhangban Edina tanfolyamokat is szervez, ahol a hallgatók az újonnan felfedezett kézműves technika elsajátításával egyedi tárgyakat készíthetnek, amely által életfelfogásuk, művészetéhez, s nem utolsósorban önmagukhoz való viszonyulásuk is (szinte észrevétlenül) egy másik irányba terelődik. A műhelyben többszintű folyamatok olvadnak egybe. Terápia? Újrahasznosítás? A lélek tisztítása? A társas kapcsolatok erősítése? Vidám asszonyklub? Közösségépítő tréning? Lelki tanácsadás? Mit jelent Edina foglalkozása? Mindegyik fogalmat egyszerre.

Nem is gondolná az ember, mennyire könnyű elsajátítani ezt a textilművészeti technikát! Egy szobor elkészítéséhez nem kell más,

mint: drót, vagy (a nagyságától függően) más erősebb vázszerkezet, alufólia, festék, olyan textília, amit már nem használunk, és az a bizonyos textilkeményítő. No meg némi kreativitás. A tanfolyamon az előkészített vázak, azaz a hungarocell hasábok mellé odakerültek a kis gipszfejek, a ragasztószalagok, s mindenféle más dolgok, de a megmunkáláshoz szükséges ollók, apró szivacsdarabkák, ecsetek is. Az asszonyok: a legkedvesebb óvónő, a háziasszony, az újdonsült nagymama, a nyugdíjas, ám annál kreatívabb hölgy... – azután szorgos munkába fogtak... Következett a fejek felragasztása, a textilek keményítővel való átítatása, az így kikészített anyagdarabok „vállakra” való helyezése, majd redőkbe rendezése és szárítása, s így tovább, a fekete alpból kiindulva rétegről rétegre alakult a „mű”.

Gyógyító alkotás

„Micsoda rongyrázás folyik itt, azt a rézangyalát!” Hiszen még a párnahuzat is madeirás, amelyből az anyagok az „asztalra rázódtak”. A foglalkozást az időnként felröppenő „aranyköpések” színesítették: „A férjem hanyatt fogja dobni magát. Ezt te csináltad? Nem fogja elhinni...” Vagy: „Jé, olyan, mint a zokni mosás!” – ez a textilek keményítőbe „tunkolását” jelentette. „A régi görögök megirigyelhetnék ezt a szobrászkodást.” – toldotta meg a sort Edina. „Ilike nem fáj a vállad? Mert ide egy kicsit többet tettél!” – Ilike szobrában így „materializálódott” a tegnapi fahordás kinja-binja, minden görcse, s a fájdalomra reagálva Edinából rögtön előhívódott a gyógyító terapeuta. „Az alkotás kioldja belőlünk a rosszat. Edina egy pszichológus. Megfertőzött bennünket.” – még ilyen mondattöredékek hangzottak el. Ebben a meghitt közegben mindenki megszépült, az élet árny-

oldalai pozitív energiákká szelődültek. Edina oda-oda lép valaki munkájához, egy kevés simítás itt, egy kevéske pasztázás amott, egy csipet aranyfény, „egy csipetnyi fűszer”, körbejárva fáradhatatlanul így ízesíti-színezi a munkákat és aranyozza be a hallgatók életét. Léleklátó énjét is felfedve Edina így biztatgat: „Elrontani nem lehet itt semmit, a lényeg, hogy azt tedd bele, ami te vagy!”. A hallgatók különböző helyről érkeztek, különböző beállítottsággal és érzésvilággal, azonban egy valami közös bennük. Nem csak a maguk számára, de másoknak is örömet akarnak szerezni. A legtöbben ajándéktárgyakként adják át valahol valakinek a szépséges darabokat.

Az alkotó erők kibontakoztatása ünnep az életünkben, amire mindannyian képesek vagyunk. A siker, az alkotás örömeinek megtapasztalása, a képességek felfedezése és kamatoztatása nem csak a „profi” művészek kiváltsága. A bennünk rejlő művész megtalálásával az élmény a mienké is lehet! Az alkotás – a kézművesség – „öngyógyító ereje” legfőképpen abban rejlik, hogy visszairányítja a figyelmünket önmagunkra és segít, hogy átéljük, és szabadon

Élet vize

kifejezzük a bennünk lévő érzéseket. „Köszönjük a mai napot, az alkotás, az újat tanulás lehetőségét, a sok érdekességet, a jó csapatot, jó hangulatot”. A nap végére jóleső megújulást nyújtva mutatkozott meg a saját kézzel alkotott műben: a szív, a lélek.

Nagyanyáink vitrinjéből

Két éve annak, hogy Edinával való első találkozásunk megtörtént. Persze az érdeklődés lángja közben nem hunyt ki. Legutóbb (is) tudakoltam, éppen mi foglalkoztatja? „Folyamatosan új dolgokban gondolkodom, új megtapasztalást keresek a textilben, miképp tudom teljesen más dimenzióba vinni a lényegiségét. Kerámia-, terrakotta-, porcelánhatás elérése, mindmind új Életet ad az anyagnak és a mondanivalónak, legyen az szobor, kép, vagy bármilyen más jellegű alkotás. Az anyag textúrájában megmutatkozik a lényeg, mint a saját fizikális energiavalóságában. És ott van...Megszületik...az elkészült műben... A színek játéka, rétegek felépítése újabb és újabb kihívások. Beleépítjük a homokot, követ, sódert,akár rizs és kölesszemeket,

Ezüst Szűz Mária

magokat és sok-sok más egyebet, eltérünk az általános, megszokott használattól. Mindez némi fricskát is kölcsönöz a megszokásoknak, a berögzüléseknek. Ajánlom a kurzust továbbra is mindazoknak, akik kíváncsiak és nyitottak az újra, keresik az életükben az alkotás terét és helyét, lelki felfrissülésre vágynak, önbizalom visszaszerzésre. Szeretnék az alkotói kedvet

megtapasztalni, az életük részévé tenni, kreativitást belecsempészni a szürke hétköznapiakba, a belső gátakat, akadályokat leküzdeni és megélni a Csodát, hogy mi mindenre is képes.”

Edina és tanítványai palettáján megjelentek az újabb szépségek. Az „agyagtáblaszerű képek”, a „Terrakotta Madonnák”, a „kerámia színekben” megálmodott (talán „Kovács Margit-i”?) figurák”, vagy akár a nagyanyáink vitrinjéből ide származott fehér fényes áttetsző „porcelán nippek”, vagy az ezüstös aurájú „Szűzanya”, mellette a karmazsinszín „Selyem Rózsa”..., mind-mind lenyűgözők. De még ezt a nívót is lehet tovább fokozni! Edina egy korábbi műve a selyemágyon nyugvó „Végtelenség Kulcsa” olyan, akár egy „irizáló” fektetett nyolcas. Ez a szimbólum (az ősi Tibetben és Indiában) a tökéletességet, a dualizmust, az egységet szimbolizálja nő és férfi között. A múlt a jelenben és fordítva, minden magából növekszik és önmagába tér vissza az univerzumban. Egyensúlyt teremt, és megvéd a negatív energiáktól.

Kulcs a végtelenhez

Porcelán és DNS

„Porcelán. Kemény kaolin. Olyan, mint a lány. Ha hevíted, lágy és puha, mint a rásimuló ruha. Ha megégeted kemény lesz, mint a kő. S ha török, sebezhető apró morzsa lesz a nő. (...)” (Simon Ágnes: Ne törd össze!)

A porcelán a költők kedvelt ihletője. Akárcsak a családi ezüst: a béke, az otthon szimbóluma. A porcelánt régen fehér aranynek nevezték, birtolni kíváltság volt. Kecesség. Törekenység. Gazdagság. Igényesség. Szépség – számtalan jelző kapcsolódik a porcelán fogalmához. A porcelánhatás egyedülállóan általa való megteremtése Edina kísérletező kedvéről árulkodik. „Fehér Világában” (legújabb irányzatában) párhuzamot von a porcelán és a tisztaság, illetve a törekenység között. A „terrakotta” (olasz nevén „főtt föld”), az agyag-művesség inspirálta textil művekben pedig a sárarany, a „Por”, a „Teremtéstörténet” mítosza tükröződik vissza.

DNS spirál

Az Életfa a legösszetettebb gondolatvilágot képviselő szimbólum. Utal életre és halálra, az örök fejlődésre és növekedésre, a folytonos megújulásra. Az Életfa csodálatosan szemlélteti, hogyan is épül fel az Élet, megmutatva az ember Útját. És ez a Kaland a „Gyökér-csakránál”, múltunknál, „Földanyával” való kapcsolatunkkal kezdődik és a „Korona-csakránál, (a fejtetön túl) az égieknél, Istennél végződik. A mélylélektan a „gyökér, törzs, korona hármását” az ösztön-én, én, fellettes-én kifejeződéseként értelmezi.

Az Életfa tudományos szempontból való megközelítése még érdekesebb. *Grigorij Petrovics Grabovoj* (A matematika, fizika, alkalmazott mechanika és az orvostudomány doktora, akadémikus. Tanítása középpontjában az egyetemes megmentés és összehangolt fejlesztés áll. Munkája elsődlegesen a globális katasztrófák megelőzésére irányul. Vallja: az élet a legjobb ajándék) így írja le az analógiát: „Az életfa alatt az emberi DNS-t is értjük, melyet fejleszteni lehet és kell. Ez a tudás mintha a semmiből bukkant volna elő mely a gyógyulás és az élet titkát rejt. Mentális program ez, melyet megtanulunk.”

Textil jellemkották

Egy röpké percre térjünk vissza a textilszobrászati foglalkozás hangulatához. Végre elérkeztek a művészek a munka utolsó fázisaihoz. A már „felöltöztetett” szobrokra már csak a színezés, a díszítés várt. (Valójában a „ráncikált”, keményített, majd megszáritott textilredők adják a szoboralakot, s egyben a ruházatot.) Az így keletkezett „ruha” és az egyéni felfogásban alkalmazott díszítés határozzák meg a művek végső megjelenését, s adják meg a művek egyediségét. A kialakításban ezek a legkényesebb és leglényegesebb lépések.

„A kevesebb sokszor több...!” (...). „Kevesebb pasztát vigyél fel, ne

műanyagyszerű, szoborszerű legyen az arc. Nem baj, majd itt egy kis arannyal korrigáljuk.” Miközben a hallgatók felett Edina bábáskodik, a „tudattalan mélyrétegeből” éppen most hívódnak elő, szinte gondolkodás nélkül a sajátos „jellemkották”, az egyéniséget hűen tükröző jellemző részletek. Az alap ugyanaz, mégis a szubjektív mézején – az egyediség jegyében – a szobrok más és más formát öltöttek, mindegyik másmilyen lett. Mindenkiben ott lakozik az „egyéniség Isteni szikrája”. Lám! „Új reménnyel üzelve így változtatta át a műveletekben mindenki másként a saját életruháját.” A mű elkészült, s íme a „művészkedés” akár a varázslat, egy pillantás alatt költészetté emelkedett, poézissá nemesedett. Bámulatos mi mindent lehet elérni ezzel a technikával!

Edina tanítványainak adott témái között a DNS-spirált is megtaláljuk. Kíváncsi volt ebből a formából hányféle mű születik meg. „A DNS az Élet titka”. Ahány ember, annyi Életút van! Egy planetán élünk, mégis mindenki egy másik világot tapasztal meg. Ugyanolyan drótalapból kiindulva – mégis a „lányok” műveiben – a Spirálokban, az Életfa stációiban az *Egyéni Utak* (mint a „jellemkották a szobrokban”) épp úgy a „benső titkokat belemintázva” a sajátosságokat felmutatva képeződtek le. Kinél-kinél az arányok eltolódtak, néhol túlsúlyban volt a Gyökér, vagy éppenséggel az Életfa Törzse... Az eltérő pontok így adtak „helyzetjelentést” arról, ki hol tart épp az Úton, a sors szálain lépkedve mennyi lépés várja a tökéletes felé! A mestert a tanítványai minősítik. Edina Életútja a hallgatóiével az Életfa ágaiban – az Élet spiráljában – (laza szövetségben) fonódott össze...

Végül a „kiömlött kávé” párjaként egy egészen másféle „étvágygerjesztő” darab is felhívta magára a figyelmet. A reggelizők inyenc falatját illusztráló: „Tükörtojás”. Nem hiszem el, hogy ez is textilmunka!

Tükortojás

Az újrahasznosítás művészete

Egy közismert, hatalmas multinacionális vállalkozás megalapítója, a „japán csoda” egyik letéteményese Morita Akio. Made in Japan című tanulmánykötetében Japánról, a japán életfelfogásról valló sorait itt is érvényesnek érzem: „Egyik legjelentőségtebb értékfogalmunkat, amelyet ősidők óta becsben tartunk, egy olyan szó fejezi ki, amelyet nem lehet lefordítani: a mottainai. Kulcsfontosságú fogalom, amely sok mindent megmagyaráz Japánról, a japán népről és a japán iparról. Ez a kifejezés azt sugallja, hogy a világon minden a Teremtő ajándéka, amelyért hálásnak kell lennünk, és soha semmit nem szabad elpazarolnunk. A szó betű szerinti értelmében a mottainai 'tisztelent', 'istentelent' jelent, még mélyebben pedig azt a jelentést hordozza, hogy 'szentségtörés az ég ellen. Mi japánok úgy érezzük, hogy mindenünket, amink van voltaképpen csak kölcsönbe, szent letétként kaptuk, hogy a lehető legjobban használjuk. Mi bűnnek tekintjük, amikor elpocsékolnak valamit.”

A mai ember (a nyugati civilizációban legalábbis) iszonyú pazarló módon él. És ezt a pazarlást lelki, szellemi síkra is érthetjük. Edina az újrahasznosítás érdekes és sokszínű formáját honosította meg Isaszegen. Ami által a haszontalannak tartott kacetok és más hulladék anyagok újra termékként, vagy éppen művészeti alkotásként öltönek formát.

Túl azon, hogy segít az alkotás örömeinek kibontakoztatásában, Edina valami mást is ad nekünk. Arra hívja fel a figyelmet, hogy

semmit se pocsékoljunk el, különösen a tehetségünket ne. Te remtsünk inkább tiszta szívvel kincseket! Alkotásain keresztül reagál a XXI. század problémáira. A különleges textiltechnika által készíti a jelenlévőket a mai életidegen, romboló szemléletmód, s a pazarló életvitel gyökere megváltoztatására. Példát kell vennünk Edináról, a tanítványiról, hogy ezen a mestergrádicson az újrahasznosítás művészi fokán megújulva mi is egyre magasabb szintre lépünk.

SZILÁRDI EDINA Isaszegen élő és alkotó selyemfestő, textilszobrász. Kreativitása több módon pl. a virágkötészet terén is megnyilvánult. Korábban a képzőművészet több ágában – pasztellfestés, olajfestés és ceruzarajzok formájában is – kipróbálta magát. A selyemben találta meg azt a pluszt, ami magával ragadta. Munkálkodása során Josefine de Roode holland művész (a textilszobrászat úttörője) által kifejlesztett technikát kamatoztatja. Márkaképviselő oktatóként jogosult a technika átadására, és textilművészeti tanfolyamok szervezésére.

Hat éve kezdett ezzel a technikával foglalkozni, amit azóta is tanít műhelyében. Az ország több pontjáról érkeznek hozzá művészek és amatőrök is egyaránt, és tapasztalják meg, mi mindent lehet létrehozni, alkotássá tenni megunt dolgokból, és sok minden más anyag felhasználásával egy bizonyos textilkeményítő és ragasztóanyag segítségével.

A selyemművészettel, a textillel való találkozásáról Önvallozásában így ír: „A selyemmel való találkozás szerelem volt első látásra, igaz már akkor tudtam, hogy másképp szeretném megmutatni a bennem lévő gondolatokat és érzésvilágot, mint amit általában láttam a selyemfestésről. A festményeim az új Kor szellemében 3-dimenzióban készülnek, legfőképp nonfiguratív ábrázolási módban. Elmondhatom, hogy ezzel a technikával egyedülálló módon készítem festményeimet.(...) Tiszta, lágy és nemes, mindehhez társítom a bennem lévő gondolatokat, érzéseket, így készülnek a műveim.”

Szilárdi Edina több ízben is szerepelt a Gödöllői Királyi Kastélyban kiállításán, amit hasonló gondolkodású emberekkel és a textilkeményítő magyarországi importőrével valóstítottak meg. Valamint Győrben a Zichy-Palotában az országos babakiállításán, Szlovéniában, Budapesten a Dürer-kertben, az Art-Fest-en, Petőfi Csarnokban és a Millenárison is részt vett. Elmondható, hogy Magyarországból elsőként kerültek ki többször is a munkái Jossy de Roode (aki kitalálta ezt a technikát) mind könyv és mind internet publikációiba. Aki szeretné ezt a technikát elsajátítani, s Edina művészeti foglalkozásán új utakra lépni, szeretettel várja a Műhelyébe Isaszegre. (Elérhetősége: www.edoart.hu – facebook: Szilárdi Edina – Tel: +36 30 9905 373)

BORKA ELLY (szül: 1949. 02. 16., Budapest). Autodidakta művészeti író, múzeumbárát tudósító. Főbb tevékenységi területei: textilművészet, iparművészet, népművészet, népi kultúra, magyar örökség, honismeret. Közlései több skálán látnak napvilágot. Rendszeresen publikált a (Népművészeti Egyesület) Mesterség és Művészet – Népművészeti Hírmondó kiadványában, a (Táncház Alapítvány) FolkMagazin c. kiadványában, az AranyTarsoly – Hagyományörzők c. lapban, valamint többek között megjelentek írásai a (Nemzeti Művészeti és Kulturális Kapcsolatok Alapítványa) Magyar Iparművészet c. folyóiratában, a (Magyar Honismereti Szövetség) Honismeret c. folyóiratában, a kaposvári Búvópatak c. polgári, kulturális és társadalmi havilapban, továbbá egyéb (Székesfehérvár – Vár folyóirat, Kiskun Múzeum, Múzeumőr lapja, Gödöllő, Veresegyház, Budapest, XVI. kerület helyi) újságokban és különféle internetes portálokon úgy, mint pl. HagyományHáló c. népművészeti magazinban. Írói pályája a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület, mint MTESZ tagegyesületének lapja: a Magyar Textiltechnika c. textilipari tudományos folyóiratnál kezdődött, ahol 10 éven át külsős, segítő munkatársként kéziratok gondozásával, szervezési-, és egyéb megjelentetéssel kapcsolatos feladatokat látott el, majd ugyanitt önálló rovatban textilművészeti-, és a lap jellegének megfelelő szakmai témákban cikkei jelentek meg. A szakfolyóirat profilváltását követően 2001-től látókörét szélesítve új utakat keresve más lapok felé fordult. Országos és más médiumok fogadják jelenleg is írásait.